

ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΗΧΗΤΗΡΙΟΣ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΝΑΡΞΕΙ
ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ

ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,
ΧΑΡΙΣ ΕΙΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ,
ΠΑΡ' ΗΜΩΝ ΔΕ ΕΥΧΗ, ΕΥΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΡΗΣΙΣ

Αδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Οἱ τὰ πάντα καλῶς διαταξάμενοι Θεῖοι Πατέρες ἐθέσπισαν ὅπως τῆς μεγάλης ἐορτῆς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου προηγῆται περίοδος ἀσκήσεως καί πνευματικῆς καθάρσεως, διαρκείας τεσσαράκοντα ἡμερῶν. Ἡ ἄσκησις πραγματοποιεῖται καί διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῶν τροφῶν, δηλονότι τῆς νηστείας, ἀλλά κυρίως διὰ τῆς ἀποχῆς ἀπό τό κακόν. Τονίζει χαρακτηριστικῶς ὁ ἱερός ὕμνογράφος ὅτι ἀληθῆς καί εὐπρόσδεκτος ἀπό τόν Θεόν νηστεία εἶναι ἡ τῶν κακῶν ἀλλοτρίωσις, ἡ ἐγκράτεια γλώσσης, ἡ θυμοῦ ἀποχή, ὁ χωρισμός ἀπό τῶν κακῶν ἐπιθυμιῶν, τῆς καταλαλιᾶς, τοῦ ψεύδους καί τῆς ἐπινοκίας, ἡ ἐπανόρθωσις τῆς ἀδικίας, ἡ δίωξις τοῦ ἐμπαθοῦς λογισμοῦ, ἡ θερμή ἐξομολόγησις, ὁ καθαρισμός τῆς συνειδήσεως, "ἥς οὐδέν ἐν κόσμῳ βιαιότερον", ἡ ἐγκράτεια ἀπό "παθῶν βλαβερῶν, ἀπό φθόνου καί μίσους, ἀπό πάσης κακίας", ἡ ἀποφυγή τῆς "ἐκτροπῆς τοῦ νοός", ἡ ὁμολογία τῶν ἐσφαλμένων· ὅτι "ἐγγύς ἐπὶ θύραις ὁ Κριτής ἐστίν", ὁ ἐτάζων καρδίας καί νεφρούς, "ὁ πανταχοῦ παρῶν καί τὰ πάντα πληρῶν" (Μέγας Κανὼν Ἀγίου Ἀνδρέου Κρήτης).

Ἡ σωματικὴ ἄσκησις σκοπὸν ἔχει τὴν κάθαρσιν τοῦ νοῦ καί τὴν προσήλωσιν αὐτοῦ εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ταυτοχρόνως, καί εἰς τὴν ἀγάπην τῶν συνανθρώπων μας, ἡ ὁποία καί ἀποτελεῖ τὴν ἀπόδειξιν ὅτι εἴμεθα μαθηταί τοῦ Ἀγαπῶντος αὐτοῦς. Ἡ ἀγάπη μας πρέπει νά εἶναι ἐμπρακτος καί νά συνεπάγεται δι' ἡμᾶς κάποιαν θυσίαν ὑπὲρ αὐτῶν. Διότι ἀγάπη ἄνευ προσφορᾶς τῶν ἀναγκαίων ὑλικῶν καί πνευματικῶν ἀγαθῶν εἰς τόν ἀγαπώμενον εἶναι κ ε ν ὅ ς λόγος. Ἰδίως κατὰ τὴν παροῦσαν ἐποχὴν τῆς μεγάλης ἠθικῆς καί οἰκονομικῆς κρίσεως ὀφείλομεν, ὅσοι ἔχομεν τὴν δυνατότητα, νά προσφέρωμεν μετὰ ἰλαρότητος, ἀγάπης καί σεβασμοῦ πρὸς τόν συνάνθρωπον τὴν βοήθειάν μας πρὸς αὐτόν. Τότε μόνον ἡ χαρὰ μας ἐπὶ τῇ Ἀναστάσει τοῦ Κυρίου θά εἶναι πλουσία, ὅταν καί ἡ προσφορὰ μας πρὸς τοὺς ἀδελφούς Αὐτοῦ, τοὺς ἐλαχίστους, τοὺς

συνανθρώπους μας, εἶναι πλουσία. "Ὁ ἀγαπῶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν οὐδὲν περισσότερον κέκτηται τοῦ πλησίον. [...] ὅσον οὖν πλεονάζεις τῷ πλούτῳ, τοσοῦτον ἐλλείπεις τῇ ἀγάπῃ", διδάσκει τὸ ἀψευδὲς πατερικὸν στόμα (Μεγάλου Βασιλείου, Πρὸς τοὺς πλουτοῦντας, P.G. 31,281B).

Ὁ κόσμος νομίζει, ἀτυχῶς, ὅτι ἡ χαρὰ συμπορεύεται πρὸς τὸ λαμβάνειν καὶ κατέχειν πλοῦτον, δόξαν, ἀξιώματα καὶ ἄλλας ἀπολαύσεις. "Οὐδὲν γὰρ ἀχρηστότερον ἀνδρὸς οὐκ εἰδότος φιλεῖν"· καὶ "ὅταν ἴδῃς τινὰ δεόμενον θεραπείας ἢ σωματικῆς, ἢ ψυχικῆς, μὴ λέγε πρὸς ἑαυτόν· Τίνος ἕνεκεν ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα αὐτόν οὐκ ἐθεράπευσεν; ἀλλ' ἀπάλλαξον τῆς ἀρρωστίας, καὶ μὴ ἀπαίτει ἐκείνους εὐθύνας τῆς ἀμελείας. [...] Ἄν γὰρ ἐπιστάξης αὐτῷ καθάπερ ἔλαιον τοῦ λόγου τὴν διδασκαλίαν, ἂν καταδήσης τῇ προσηνείᾳ, ἂν θεραπεύσης τῇ καρτερίᾳ, θησαυροῦ παντός εὐπορώτερόν σε οὗτος ἐργάσεται" (Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, Εἰς Β' Κορινθίους ΚΖ' καὶ κατὰ Ἰουδαίων Η', P.G.61, 586-587 καὶ 48, 932-933). Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἱκανοποίησις ἀπὸ τὴν προσφορὰν ἀγάπης καὶ ὑλικῶν ἀγαθῶν πρὸς τὸν συνάνθρωπον εἶναι ἀσυγκρίτως μεγαλυτέρα. Ἡ συνήθης κοινωνικὴ ἀντίληψις, ἡ ὁποία καὶ διδάσκεται εἰς τοὺς νέους ὡς ἡ πλέον συμφέρουσα δι' αὐτοὺς ὁδός, εἶναι ἡ πλεονεξία καὶ ἀπληστία. Αἱ ἰδέαι ὅμως αὗται, ὅταν ἐπικρατήσουν, δημιουργοῦν κοινωνικὰς διαταράξεις, καὶ τελικῶς βλάπτουν καὶ αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι ἀποκτοῦν ὑπερμετρα ἀγαθὰ ἐπὶ ζημίᾳ τῶν ὑπολοίπων. Ὁ ἀναπόφευκτος κοινωνικὸς διαχωρισμὸς πρέπει νὰ ἐξομαλύνεται ἐκουσίως διὰ τῆς προσφορᾶς τῶν ἐχόντων πρὸς τοὺς μὴ ἔχοντας, ὡς ὁ Κύριος ἡμῶν διδάσκει ἀναφέρων ἐνδεικτικῶς: "ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι" (Λουκ. γ',11). Μόνον διὰ τῆς αἰσθήσεως τῆς ἐνότητος ἡμῶν πρὸς ὅλους τοὺς συνανθρώπους μας, καὶ μάλιστα τοὺς ἀδυνάτους, θὰ διανύσωμεν τὴν περίοδον τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς θεαρέστως καὶ θὰ ἔχωμεν τὴν εὐλογίαν τοῦ Χριστοῦ.

Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, τὸ ὁποῖον ἀνεκηρύξαμεν Ἔτος Πανανθρωπίνης Ἀλληλεγγύης, πρέπει, ἐν ὧσφι καὶ τῆς σοβαρᾶς παγκοσμίου οικονομικῆς κρίσεως, νὰ δείξωμεν ὅλοι περισσότερον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἀνακούφισιν τῶν στερουμένων στοιχειωδῶν ἀγαθῶν ἀδελφῶν μας.

Κατ' αὐτόν τὸν τρόπον θὰ διανύσωμεν τὸ "ἐνώπιον ἡμῶν στάδιον τῶν ἀρετῶν" θεαρέστως καὶ ἐν πνευματικῇ προόδῳ, θὰ "ἀπολαύσωμεν τοῦ δηναρίου", "θὰ δεχθῶμεν τὸ δίκαιον ὄφλημα" καὶ θὰ ἐορτάσωμεν μέ πληρότητα χαρᾶς τὴν Ἀγίαν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, καθ' ἣν ἀληθῶς "ζωὴ πολιτεύεται", τοῦ Ὁποίου ἡ Χάρις καὶ τὸ πλούσιον Ἑλεος εἶψαν μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ἀγία καὶ Μεγάλη Τεσσαρακοστή ,βιγ'
+ Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

Ἀναγνωσθῆτω ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Τυρινῆς, ιζ' Μαρτίου, ἀμέσως μετὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον.